

SPENNENDE INNOVASJONER: Det nye Universitetet i Tromsø og det som blir Universitetet i Nordland, gir et nytt grunnlag både for verdiskaping i Nord og for forståelsen av Nord.

Nytt kulturlandskap i nord

PÅ DEN 3. SIDE

Frode Mellemvik

NORDOMRÅDE-
SENTERET
Bodø

For ikke lang tid siden fusjonerte Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Tromsø. Det er ikke gjennomført lignende fusjoner i Norge, dvs. å slå sammen et klassisk universitet med en høgskole. Dette gir Tromsø en helt ny type institusjon som trolig vil bety mer for landsdelen og nasjonen enn det de to institusjonene til sammen gjorde før de fusjonerte.

Høgskolen i Bodø har arbeidet målrettet for å skape et universitet særlig ved å la profesjonsutdanningene få utvikle seg i dybden. Næringslivet, kommuner og fylkeskommunen i Nordland har gitt det finansielle grunnlaget for det nye universitetet. De faglige miljøene har stått for den faglige utviklingen av de nye mastergrads- og doktorgradsstudiene. Det er likevel ingen tvil om at den nære koblingen til næringslivet og forvaltningen har påvirket den faglige profilen til det som vi forventer om kort tid blir Universitetet i Nordland.

Innovasjoner

Det nye Universitetet i Tromsø og det som blir Universitetet i Nordland, er begge spennende innovasjoner som gir et nytt grunnlag både for verdiskaping i Nord og for forståelsen av Nord. Koblingen mellom de klassiske universitetsfagene og profesjonsutdanninger slik fusjonen i Tromsø åpner for, og koblingene mellom utdanning, forskning og næringslivet slik Universitetet i Nordland bygges opp, gir åpenbare muligheter for å utvikle kunnskap som er ny og relevant i forhold til å skape arbeidsplasser og verdier for og i Nord.

Det at det blir to universiteter vil også bidra til å gi en forståelse av et differensiert og kunnskapsorientert Nord. Forhåpentligvis vil dette gjøre Nord enda mer attraktivt. Det nye kunnskapslandskapet i landsdelen åpner også for nye muligheter for samarbeid. I Troms er det en utvikling på gang hvor Høgskolen i Harstad trolig fusjonerer sammen med det nye Universitetet i Tromsø. Universitetet og høgskolene i Harstad og Finnmark går også sammen om å tiltrekke seg studenter sørfra, og det drøftes ulike modeller for samarbeid mellom Høgskolen i Finnmark og Samisk høgskole.

AMBISJONER: Høgskolen i Bodø har arbeidet målrettet for å skape et universitet særlig ved å la profesjonsutdanningene få utvikle seg i dybden.

I Nordland pågår det en drøfting om samarbeid mellom det kommende Universitetet i Nordland og høgskolene i Narvik og Nesna. Kompetansebehovet i Nordlands næringsliv er omfattende. Indeks Nordland anslo alt for ett år siden at det var rom for minst 6000 flere høyt kompetente i Nordland. Kunnskapsdepartementet nedsatte sist høst et bredt sammensatt utvalg med representanter fra bl.a. arbeids- og næringslivet for å utrede samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon i høgskolesektoren i Nordland. I utvalgets innstilling som har navnet «Ta hele Nordland i bruk», foreslås det at høgskolene i Nordland slås sammen til en institusjon.

Suksess?

For at en fusjon skal bli en suksess er det viktig at det skapes vinn-vinn situasjoner, og hvor den fusjonerte enheten klarer oppdraget bedre enn det den enkelte hver for seg kan få

til. Utvalgets innstilling er i så måte et godt utgangspunkt. I utvalgets modell angis det eksplisitt hvilke miljøer som skal ha styring og ledelse av de ulike utdanninger og fagtilbud.

Utvalgets innstilling har gitt grunnlag for mange reaksjoner, og i Narvik synes mange å være skeptiske til en slik fusjon. Noen er engstelige for at dette skal begrense Høgskolen i Narvik og at Narvik og det faglige miljøet der skal fremstå som mindre attraktivt. Slike reaksjoner skal en lytte til. Det er viktig at det satses sterkt på teknologiutdanningene og teknologiforskningen i Narvik. Slik jeg leser utvalgets innstilling er da det også meningen.

Gode til å lytte

De som skal arbeide videre med å få til den nye institusjonen i Nordland må være gode til å lytte til innspillene som kommer, og til å vurdere hva som ligger bak utsagnene. De vil møte alt fra begeistring til engstelse og motstand mot forandring. I det siste ligger det lite innovasjonskraft.

Det har vært spekulert i om Nordlandsfokuset kan bli så sterkt i en slik fusjonert institusjon at det hemmer fagmiljøenes samarbeid

med andre. Utfordringene er store i Nordland, og ikke minst for utvikling av desentraliserte utdannings-tilbud. Det er likevel ingen ting som skulle tilsa at den nye institusjonen skal få nok med seg selv. I en fusjonert institusjon i Nordland er det viktig at de ulike fagmiljøene tar vare på og videreutvikler samarbeid med relevant institusjoner så vel i Nord og innenlands som internasjonalt.

Eksemplene både i Troms og Nordland viser at det skapes nytt kunnskapslandskap med sterkere institusjoner i Nord. Dette gir oss muligheten til å være enda mer offensive i utviklingen av nye studie-tilbud. Ingen er så internasjonalt eksponert som vi som har beliggenhet i Nordområdene.

Posisjoner

Det bør derfor være naturlig å ta lederposisjoner nasjonalt og internasjonalt for utviklingen av kunnskap knyttet til næringsutvikling og verdiskaping i nordområdene. Arctic Frontiers i Tromsø og Arctic Dialogue i Bodø som rekrutterer deltakere fra så å si hele verden, er gode eksempler på at vi er i gang med å ta slike lederposisjoner.

De som skal arbeide videre med å få til den nye institusjonen i Nordland må være gode til å lytte til innspillene som kommer.